

ประสบการณ์การทำงานเป็นอาสาสมัครของผู้ใช้ยาเสพติด: ความหมายและอุปสรรค

DRUG USERS' EXPERIENCES ON VOLUNTARY WORK: MEANINGS AND BARRIERS

ปณณ วิสวกรรม 4837608 SHMS/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุพจน์ เค้นดวง, Ph.D., มัลลิกา มัติโก, Ph.D., นาถฤดี เค้นดวง, M.A.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีความมุ่งหมาย เพื่ออธิบายปัจจัยต่างๆ ที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการทำงาน ตลอดจนการเข้าถึงโอกาสในการทำงานของผู้ใช้ยาในสังคมไทย และอธิบายว่างานมีความสำคัญต่อผู้ใช้ยาอย่างไร การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ผู้ใช้ยาเสพติดที่ทำงานเป็นอาสาสมัครป้องกันเอชไอวีของคลินิกบำบัดยาเสพติดของกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 คน

ผลการศึกษามีดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ใช้ยา (เป็นชาย 7 คน หญิง 2 คน อายุเฉลี่ย 44 ปี) พบว่า การใช้ยาเสพติดเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ต้องออกจากงาน และผู้ใช้ยามีวิธีการหาเงินในระหว่างว่างงานทั้งโดยสุจริตและที่ผิดกฎหมาย การเข้าถึงโอกาสในการทำงานของผู้ใช้ยาพบว่า มีข้อจำกัด ได้แก่ 1) ขาดคุณสมบัติเรื่องวุฒิการศึกษา 2) ขาดข้อมูลแหล่งงานที่ตรงกับวุฒิการศึกษา 3) ต้องมีคนค้ำประกันในการสมัครงาน 4) มีประวัติการต้องโทษ 5) มีรอยสัก 6) มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม 7) มีปัญหาสุขภาพและอายุมาก 8) ต้องกินยาเมทาโดนที่คลินิกยาเสพติดทุกวัน 9) ขาดความมั่นใจในตนเอง และ 10) กังวลต่อทัศนคติของสังคม ในขณะเดียวกัน พบว่าผู้ใช้ยามีอุปสรรคในระหว่างทำงาน ได้แก่ 1) ต้องหาหาเสพ 2) เมายาแล้วทำงานได้ไม่เต็มที่ 3) มีปัญหาสุขภาพ 4) ขาดศักยภาพในการทำงาน 5) กังวลว่านายจ้างจะให้ออกจากงานถ้ารู้ว่าใช้ยาหรือเคยติดคุก และ 6) มีปัญหาารุมเร้ารอบด้าน

สำหรับความหมายของ “งานอาสาสมัครป้องกันเอชไอวี” นั้น อาสาสมัครเห็นว่า 1) งานช่วยคัดกรองชีวิตการเสพยา 2) งานช่วยเปลี่ยนวิถีชีวิตสู่การมีเป้าหมายในชีวิต 3) งานช่วยกอบกู้ตัวตนและศักดิ์ศรีของผู้ใช้ยา กลับคืนมา 4) งานกระตุ้นตัวตนให้เกิดการตระหนักประโยชน์แก่สังคม 5) งานช่วยพัฒนาความสัมพันธ์และสร้างความยอมรับจากครอบครัวและชุมชน 6) งานให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง 7) งานทำให้มีรายได้โดยไม่ต้องทำ ความผิด 8) งานทำให้มีเงินเสพ และ 9) งานอาสาสมัครป้องกันเอชไอวีมีความเสี่ยง

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะหลัก คือ การดำเนินงานแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายควรเน้นเรื่องการพัฒนาฟื้นฟูศักยภาพ ผู้ใช้ยามากขึ้น โดยอาจบูรณาการการทำงานอาสาสมัครเป็นส่วนหนึ่งของบริการ ในสถานบำบัดยาเสพติด

คำสำคัญ: ผู้ใช้ยา / ประสบการณ์การทำงาน / ความหมาย / อุปสรรค / กรุงเทพมหานคร

DRUG USERS' EXPERIENCES ON VOLUNTARY WORK: MEANINGS AND BARRIERS

PRIN VISAVAKUM 4837608 SHMS/M

M.A. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUPHOT DENDUANG, Ph.D.,
MULLIKA MUTTIKO, Ph.D., NARTRUEDEE DENDUANG, M.A.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study drug users' work experiences by aiming to 1) explain barriers in working and gaining opportunities for employment in Thai society and 2) explain the meaning of work for drug users. A qualitative research methodology was used. In-depth interviews were conducted with 9 drug users working as HIV prevention peer educators at one drug treatment center under the Bangkok Metropolitan Administration. Data from the interviews were analyzed to capture and classify the meaning of the data which helped to answer the research question.

The major results were as follows:

From the interviewees (7 males, 2 females, and an average age of 44 years), the findings indicated that drug use was the main reason for leaving their jobs, and during unemployment they used both legitimate and illegitimate ways and means to earn money for living. It was found that there were limitations in gaining opportunities for employment due to: 1) being unqualified through lack of education, 2) lack of information about which employment opportunities fit their education, 3) guarantors required in the job application, 4) incarceration history, 5) having tattoos, 6) having an undesirable personality, 7) health and age problems, 8) having to come to the drug treatment center everyday for methadone, 9) lack of self-confidence, and 10) being afraid of social attitudes against drug users. During employment, there were also barriers to working as follows: 1) having to use drugs to prevent cravings, 2) poor performance due to drug use, 3) having health problems, 4) lack of working skills, 5) being afraid that employers would find out about drug use and incarceration history, and 6) facing other personal problems.

It was also found that work had both positive and negative meanings for drug users in many ways: 1) work helps cut the drug use life cycle, 2) work helps give more positive ways of thinking towards life, 3) work helps restore a sense of self, 4) work provides the opportunity for social contribution, 5) work helps rebuild relationships with one's family and community, 6) work provides an opportunity for self-development, 7) work provides legitimate income, 8) work supports their drug habit, and 9) there are risks in working as peer educators.

It is suggested that rehabilitation and capacity building for drug users include employment-related activities which are intergarted into existing services of drug treatment facilities.

KEY WORDS: DRUG USER / WORK EXPERIENCE / MEANING / BARRIER /
BANGKOK

157 pages